

Brussel, 7 juni 2023
(OR. en)

10038/23

**Interinstitutioneel dossier:
2022/0400(COD)**

**SOC 417
ANTIDISCRIM 119
GENDER 120
JAI 760
FREMP 169
CODEC 997**

NOTA

van:	het Comité van permanente vertegenwoordigers (1e deel)
aan:	Raad
nr. vorig doc.:	9541/23
Betreft:	Voorstel voor een RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD betreffende normen voor organen voor gelijke behandeling op het gebied van gelijke behandeling en gelijke kansen voor vrouwen en mannen in arbeid en beroep, en tot schrapping van artikel 20 van Richtlijn 2006/54/EG en artikel 11 van Richtlijn 2010/41/EU - <i>Algemene oriëntatie</i>

I. INLEIDING

De Commissie heeft op 7 december 2022 bij de Raad een voorstel voor een Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende normen voor organen voor gelijke behandeling op het gebied van gelijke behandeling en gelijke kansen voor vrouwen en mannen in arbeid en beroep, en tot schrapping van artikel 20 van Richtlijn 2006/54/EG en artikel 11 van Richtlijn 2010/41/EU, ingediend.

Deze richtlijnen verplichten alle lidstaten om "organen voor gelijke behandeling" aan te wijzen om discriminatie op grond van geslacht in arbeid en beroep te bestrijden. Organen voor gelijke behandeling verlenen bijstand aan slachtoffers van discriminatie, verrichten onafhankelijke onderzoeken, publiceren verslagen en doen aanbevelingen over kwesties in verband met discriminatie. Momenteel verschillen het mandaat en de bevoegdheden van de organen voor gelijke behandeling sterk van lidstaat tot lidstaat. De voorgestelde richtlijn heeft tot doel hun rol en onafhankelijkheid te versterken en minimumnormen voor de werking van deze organen vast te stellen.

Het voorstel is gebaseerd op artikel 157, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) (gewone wetgevingsprocedure), dat de EU de bevoegdheid verleent om maatregelen aan te nemen die de toepassing waarborgen van het beginsel van "gelijke kansen en gelijke behandeling van mannen en vrouwen in werkgelegenheid en beroep, met inbegrip van het beginsel van gelijke beloning voor gelijke of gelijkwaardige arbeid". Het voorstel werd door de Commissie goedgekeurd samen met een ander voorstel betreffende normen voor organen voor gelijke behandeling op basis van artikel 19, lid 1, VWEU (bijzondere wetgevingsprocedure)¹.

De nationale parlementen van Italië en Portugal en een van de twee kamers (senaat) van het parlement van Tsjechië hebben advies uitgebracht over het Commissievoorstel. Het parlement van Litouwen heeft ook een resolutie over het voorstel uitgebracht².

Het Europees Economisch en Sociaal Comité heeft op 22 maart 2023 advies uitgebracht³.

De Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming heeft op 2 februari 2023 advies uitgebracht⁴.

In het Europees Parlement zijn de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken (EMPL) en de Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid (FEMM) gezamenlijk verantwoordelijk voor het dossier. Het Parlement heeft zijn standpunt nog niet bepaald.

Estland handhaaft een voorbehoud voor parlementaire behandeling.

¹ Zie doc. 10027/23.

² De Commissie hoefde het voorstel niet opnieuw in overweging te nemen.

³ Document 8910/23.

⁴ Document 6296/23.

II. STAND VAN DE WERKZAAMHEDEN IN DE RAAD

Tijdens de bespreking van het voorstel door de Groep sociale vraagstukken⁵ heeft het voorzitterschap de tekst grondig herzien om tegemoet te komen aan de bezwaren van de delegaties. Veel van de aangebrachte wijzigingen zijn bedoeld om tegemoet te komen aan de diversiteit en bijzonderheden van de bestaande nationale systemen, aangezien alle lidstaten binnen hun respectieve wettelijke en administratieve kaders reeds organen voor gelijke behandeling hebben opgericht.

Dit zijn de belangrijkste wijzigingen:

1. Het concept onafhankelijkheid van de organen voor gelijke behandeling in artikel 3 is verduidelijkt, met name wat betreft hun organisatorische en interne structuur en de uitoefening van hun verschillende bevoegdheden.
2. In artikel 4 zijn ook wijzigingen aangebracht om ervoor te zorgen dat organen voor gelijke behandeling over voldoende middelen beschikken en tegelijkertijd voldoende flexibiliteit hebben om rekening te houden met de verschillende nationale contexten en systemen.
3. Ter wille van de duidelijkheid heeft het voorzitterschap artikel 8 opgedeeld in twee artikelen: één over "Onderzoeken" (artikel 8) en één over "Adviezen en besluiten" (artikel 8a).
4. De keuzemogelijkheden van de lidstaten bij het toekennen van procesbevoegdheid aan organen voor gelijke behandeling in artikel 9 zijn herzien in verband met het feit dat de rechtsstelsels van de lidstaten zeer sterk van elkaar verschillen.

⁵ Er hebben vergaderingen plaatsgevonden op 10 en 20 januari, 7 februari, 2 maart, 20 en 21 maart, 18 en 19 april, en 15 en 25 mei 2023.

5. Wat de in artikel 16 bedoelde mechanismen voor toezicht en verslaglegging betreft, verduidelijkt de huidige tekst dat de indicatoren worden vastgelegd in een uitvoeringshandeling die volgens de onderzoeksprocedure wordt vastgesteld. Daarnaast voorziet de herziene tekst in een termijn (*24 maanden na de datum van inwerkingtreding van de richtlijn*) waarbinnen de Commissie de uitvoeringshandeling moet vaststellen, en wordt verduidelijkt dat de indicatoren betrekking zullen hebben op "de werking van de krachtens deze richtlijn aangewezen organen voor gelijke behandeling" en niet op de praktische effecten van de richtlijn als zodanig.
6. De omzettingstermijn is gewijzigd van 18 maanden (Commissievoorstel) naar 36 maanden.

III. HET COMPROMISVOORSTEL VAN HET VOORZITTERSCHAP

Het voorzitterschap heeft op 31 mei aan het Coreper een compromistekst⁶ voorgelegd met het oog op een algemene oriëntatie tijdens de Raad Epsco op 12 juni 2023. Een zeer grote meerderheid van de delegaties steunde de tekst van het voorzitterschap. Eén delegatie verzocht om wijzigingen in de bepalingen inzake toezicht en verslaglegging (overweging 43 en artikel 16), terwijl een andere delegatie aangaf nog steeds bedenkingen te hebben en een studievoorbehoud maakte.

Met het oog op een sterk mandaat en een zo breed mogelijke steun van de delegaties heeft het voorzitterschap een nieuw compromisvoorstel⁷ opgesteld, dat op 7 juni 2023 aan het Coreper is voorgelegd. Het voorzitterschap heeft artikel 8 betreffende de onderzoeksbevoegdheden die aan organen voor gelijke behandeling moeten worden toegekend, geherformuleerd en in artikel 16 inzake toezicht en verslaglegging een nieuwe zin toegevoegd waarin staat dat de indicatoren voor de werking van de organen voor gelijke behandeling niet bedoeld zijn om een rangschikking aan te brengen of om specifieke aanbevelingen te doen aan individuele lidstaten.

Bijna alle delegaties konden de nieuwe compromistekst steunen en geen enkele delegatie was tegen.

⁶ Document 9443/23.

⁷ Document 9541/23.

IV. CONCLUSIE

De Raad (Epsco) wordt verzocht tot een algemene oriëntatie over de tekst in de bijlage bij deze nota te komen en het voorzitterschap opdracht te geven over dit dossier in onderhandeling te treden met de vertegenwoordigers van het Europees Parlement.

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

**betreffende normen voor organen voor gelijke behandeling op het gebied van gelijke
behandeling en gelijke kansen voor vrouwen en mannen in arbeid en beroep, en tot wijziging
van Richtlijn 2006/54/EG en Richtlijn 2010/41/EU**

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 157, lid 3,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité⁸,

Gezien het advies van het Comité van de Regio's⁹,

Gezien het advies van de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming¹⁰,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure,

Overwegende hetgeen volgt:

⁸ PB C ..., blz. ...

⁹ PB C ..., blz. ...

¹⁰ PB C ..., blz. ...

- (1) De Verdragen en het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie erkennen het recht op gelijkheid en het recht op non-discriminatie als essentiële waarden van de Unie¹¹, en de Unie heeft reeds verschillende richtlijnen inzake het verbod op discriminatie vastgesteld.
- (2) Volgens artikel 157, lid 3, VWEU stellen het Europees Parlement en de Raad maatregelen vast om de toepassing te waarborgen van het beginsel van gelijke kansen en gelijke behandeling van mannen en vrouwen in werkgelegenheid en beroep, met inbegrip van het beginsel van gelijke beloning voor gelijke arbeid of gelijkwaardige arbeid.
- (3) Deze richtlijn heeft als doel minimumvoorschriften vast te stellen voor de werking van organen voor gelijke behandeling om hun doeltreffendheid te verbeteren en hun onafhankelijkheid te waarborgen, teneinde de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling zoals dat voortvloeit uit de Richtlijnen 2006/54/EG¹² en 2010/41/EU¹³ van de Raad, te versterken.
- (4) Richtlijn 2006/54/EG verbiedt discriminatie op grond van geslacht met betrekking tot de toegang tot arbeid en beroep, met inbegrip van promotie, en tot beroepsopleiding, arbeidsomstandigheden, met inbegrip van beloning, en ondernemings- en sectoriële regelingen inzake sociale zekerheid.
- (5) Richtlijn 2010/41/EU verbiedt discriminatie tussen zelfstandig werkzame mannen en vrouwen.

¹¹ De artikelen 2 en 3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU), de artikelen 8 en 10 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) en de artikelen 21, 23 en 26 van het Handvest.

¹² Richtlijn 2006/54/EG van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2006 betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke kansen en gelijke behandeling van mannen en vrouwen in arbeid en beroep (PB L 204 van 26.7.2006, blz. 23).

¹³ Richtlijn 2010/41/EU van het Europees Parlement en de Raad van 7 juli 2010 betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van zelfstandig werkzame mannen en vrouwen en tot intrekking van Richtlijn 86/613/EEG van de Raad (PB L 180 van 15.7.2010, blz. 1).

- (6) De Richtlijnen 2006/54/EG en 2010/41/EU verplichten de lidstaten een of meer organen aan te wijzen voor de bevordering van gelijke behandeling van alle personen, met inbegrip van de analyse, monitoring en ondersteuning van gelijke behandeling, zonder discriminatie op de gronden die onder de respectieve richtlijnen vallen (hierna "organen voor gelijke behandeling" genoemd). De richtlijnen vereisen dat de lidstaten waarborgen dat organen voor gelijke behandeling onder andere bevoegd zijn om onafhankelijke bijstand te verlenen aan slachtoffers, onafhankelijke enquêtes uit te voeren over discriminatie, onafhankelijke verslagen te publiceren en aanbevelingen te doen over elk onderwerp dat met dergelijke discriminatie verband houdt. Zij verplichten de lidstaten er ook voor te zorgen dat de taken van deze organen de uitwisseling van informatie met overeenkomstige Europese organen, zoals het Europees Instituut voor gendergelijkheid, omvatten.
- (7) Richtlijn 2000/43/EG¹⁴ van de Raad en Richtlijn 2004/113/EG¹⁵ van het Europees Parlement en de Raad voorzien ook in de aanwijzing van organen voor gelijke behandeling voor de bevordering, analyse, monitoring en ondersteuning van gelijke behandeling van alle personen zonder discriminatie op grond van geslacht.
- (8) Alle lidstaten hebben organen voor gelijke behandeling opgericht overeenkomstig de Richtlijnen 2006/54/EG en 2010/41/EU. Er is een divers systeem van organen voor gelijke behandeling opgezet en er zijn goede praktijken naar voren gekomen. Veel organen voor gelijke behandeling kampen echter met problemen, met name wat betreft de middelen, onafhankelijkheid en bevoegdheden die zij nodig hebben om hun taken uit te voeren.
- (9) De Richtlijnen 2006/54/EG en 2010/41/EU laten de lidstaten een ruime beoordelingsmarge met betrekking tot de structuur en de werking van organen voor gelijke behandeling. Dit heeft geleid tot aanzienlijke verschillen tussen de organen voor gelijke behandeling in de verschillende lidstaten wat betreft hun mandaten, bevoegdheden, structuur, middelen en operationele werkwijze. Hierdoor verschilt de bescherming tegen discriminatie van lidstaat tot lidstaat.

¹⁴ Richtlijn 2000/43/EG van de Raad van 29 juni 2000 houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht ras of etnische afstamming (PB L 180 van 19.7.2000, blz. 22).

¹⁵ Richtlijn 2004/113/EG van de Raad van 13 december 2004 houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen bij de toegang tot en het aanbod van goederen en diensten (PB L 373 van 21.12.2004, blz. 37).

(10) Om ervoor te zorgen dat organen voor gelijke behandeling doeltreffend kunnen bijdragen tot de handhaving van de Richtlijnen 2006/54/EG en 2010/41/EU door gelijke behandeling te bevorderen, discriminatie te voorkomen en bijstand te verlenen aan alle personen en groepen die in de Unie worden gediscrimineerd bij de toegang tot de rechter, moeten minimumnormen voor de werking van die organen worden vastgesteld. De nieuwe normen houden rekening met Aanbeveling 2018/951 van de Commissie¹⁶, en zijn gebaseerd op een aantal bepalingen daarvan en de daarin aanbevolen aanpak. Zij bouwen ook voort op andere relevante instrumenten, zoals de algemene beleidsaanbeveling nr. 2¹⁷ over organen voor gelijke behandeling, die door de Europese Commissie tegen Racisme en Onverdraagzaamheid (ECRI) is aangenomen, en de Beginselen van Parijs¹⁸, die door de Verenigde Naties zijn aangenomen en van toepassing zijn op nationale mensenrechteninstellingen.

[(11) Dezelfde minimumnormen voor de werking van organen voor gelijke behandeling wat betreft de aangelegenheden die vallen onder de Richtlijnen 79/7/EEG¹⁹, 2000/43/EG, 2000/78/EG²⁰ en 2004/113/EG zijn vastgelegd in Richtlijn (EU) .../... *betreffende normen voor organen voor gelijke behandeling op het gebied van gelijke behandeling van personen ongeacht hun ras of etnische afstamming, gelijke behandeling van personen in arbeid en beroep ongeacht hun godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid, gelijke behandeling van vrouwen en mannen op het gebied van sociale zekerheid en de toegang tot en het aanbod van goederen en diensten, en tot wijziging van Richtlijn 2000/43/EG en Richtlijn 2004/113/EG*²¹.]

¹⁶ Aanbeveling (EU) 2018/951 van de Commissie van 22 juni 2018 betreffende normen voor organen voor gelijke behandeling (PB L 167 van 4.7.2018, blz. 28).

¹⁷ Herzien algemene beleidsaanbeveling nr. 2 van de ECRI over organen voor gelijke behandeling ter bestrijding van racisme en onverdraagzaamheid op nationaal niveau, aangenomen op 13 juni 1997 en herzien op 7 december 2017.

¹⁸ Beginselen met betrekking tot de status van nationale instellingen, aangenomen bij resolutie 48/134 van de Algemene Vergadering van 20 december 1993.

¹⁹ Richtlijn 79/7/EEG van de Raad van 19 december 1978 betreffende de geleidelijke tenuitvoerlegging van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen op het gebied van de sociale zekerheid (PB L 6 van 10.1.1979, blz. 24).

²⁰ Richtlijn 2000/78/EG van de Raad van 27 november 2000 tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep (PB L 303 van 2.12.2000, blz. 16).

²¹ COM(2022) 689.

- (12) Deze richtlijn moet van toepassing zijn op het optreden van organen voor gelijke behandeling met betrekking tot de aangelegenheden die onder de Richtlijnen 2006/54/EG en 2010/41/EU vallen. De normen mogen alleen betrekking hebben op de werking van organen voor gelijke behandeling en mogen het materiële of personele toepassingsgebied van die richtlijnen niet uitbreiden.
- (13) Deze richtlijn is ook van toepassing op organen voor gelijke behandeling bij de bestrijding van discriminatie die onder Richtlijn (EU) 2019/1158 betreffende het evenwicht tussen werk en privéleven voor ouders en mantelzorgers valt, op grond van de verwijzing in artikel 15 van laatstgenoemde richtlijn naar artikel 20 van Richtlijn 2006/54/EG, dat wordt vervangen door de bepalingen van onderhavige richtlijn.
- (14) Richtlijn (EU) 2023/970²² ter versterking van de toepassing van het beginsel van gelijke beloning van mannen en vrouwen voor gelijke of gelijkwaardige arbeid door middel van beloningstransparantie en handhavingsmechanismen moet enkel als *lex specialis* ten opzichte van de handhavingsbepalingen van Richtlijn 2006/54/EG worden beschouwd met betrekking tot de daarin geregelde aangelegenheden. Deze richtlijn mag geen afbreuk doen aan specifiekere bepalingen voor organen voor gelijke behandeling in Richtlijn (EU) 2023/970.
- (15) Bij het bevorderen van gelijke behandeling, het voorkomen van discriminatie, het verzamelen van gegevens over discriminatie en het bijstaan van slachtoffers van discriminatie moeten organen voor gelijke behandeling bijzondere aandacht besteden aan discriminatie op een aantal van de gronden die door de Richtlijnen 79/7/EEG, 2000/43/EG, 2000/78/EG, 2004/113/EG, 2006/54/EG en 2010/41/EU worden beschermd.
- (15a) (nieuw) De lidstaten moeten een of meer organen aanwijzen om de in deze richtlijn vastgestelde bevoegdheden uit te oefenen. De lidstaten kunnen de bevoegdheden verdelen over verschillende organen voor gelijke behandeling, bijvoorbeeld door één orgaan te belasten met het voorkomen van discriminatie, het bevorderen van gelijke behandeling en het bijstaan van slachtoffers, en een ander met besluitvormingstaken. Deze richtlijn doet geen afbreuk aan de bevoegdheden van arbeidsinspecties of andere handhavingsinstanties, noch van de sociale partners.

²² Richtlijn (EU) 2023/970 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023 ter versterking van de toepassing van het beginsel van gelijke beloning van mannen en vrouwen voor gelijke of gelijkwaardige arbeid door middel van beloningstransparantie en handhavingsmechanismen (PB L 132 van 17.5.2023, blz. 21).

(16) Organen voor gelijke behandeling kunnen hun rol alleen doeltreffend vervullen als zij volledig onafhankelijk kunnen optreden zonder enige invloed van buitenaf. Daartoe moeten de lidstaten een aantal maatregelen nemen die bijdragen tot de onafhankelijkheid van die organen. Organen voor gelijke behandeling die de in deze richtlijn vastgestelde bevoegdheden uitoefenen, mogen deel uitmaken van een ministerie of andere organisatorische entiteit, mits hun onafhankelijkheid is gewaarborgd. Bij de uitvoering van hun taken en de uitoefening van hun bevoegdheden moeten organen voor gelijke behandeling vrij blijven van elke directe of indirecte invloed van buitenaf door geen instructies te vragen of te aanvaarden van wie dan ook. Organen voor gelijke behandeling moeten hun eigen financiële en andere middelen kunnen beheren, onder meer door hun eigen personeel te selecteren en te beheren, en moeten binnen het bestaande nationale rechtskader zelf hun prioriteiten kunnen vaststellen. Personeelsleden die, al dan niet tijdelijk, beslissingsbevoegdheid hebben of een leidinggevende functie bekleden, bijvoorbeeld als hoofd, plaatsvervangend hoofd, of desgevallend, bestuurslid van het orgaan voor gelijke behandeling, moeten onafhankelijk zijn, over de voor hun functie vereiste kwalificaties beschikken en via een transparante procedure worden geselecteerd. De transparantie van dit proces kan bijvoorbeeld worden gewaarborgd door vacatures openbaar te maken.

(17) De lidstaten moeten ervoor zorgen dat de interne structuur, zoals de interne organisatie en processen, van organen voor gelijke behandeling de onafhankelijke en, in voorkomend geval, onpartijdige uitoefening van hun verschillende bevoegdheden mogelijk maakt, door passende waarborgen vast te stellen wanneer organen voor gelijke behandeling mogelijk tegenstrijdige taken hebben, met name wanneer sommige van die taken gericht zijn op ondersteuning van vermeende slachtoffers. Organen voor gelijke behandeling moeten in het bijzonder onpartijdig optreden wanneer zij een onderzoek verrichten of een zaak beoordelen, met name wanneer zij over bindende beslissingsbevoegdheden beschikken.

(17a) Wanneer het orgaan voor gelijke behandeling deel uitmaakt van een orgaan met meerdere mandaten, zoals een ombudsdienst met een breder mandaat of een nationale mensenrechteninstelling, moet de interne structuur van dat orgaan met meerdere mandaten de doeltreffende uitoefening van het specifieke mandaat inzake gelijke behandeling waarborgen.

- (18) Via hun respectieve nationale begrotingsprocedures moeten de lidstaten ervoor zorgen dat de organen voor gelijke behandeling voldoende middelen krijgen; gekwalificeerd personeel, passende huisvesting en infrastructuur zijn immers essentieel om al hun taken doeltreffend en binnen een redelijke termijn of binnen de in het nationale recht vastgestelde termijnen uit te voeren.
- (18a) Het is belangrijk dat de toewijzing van financiële middelen stabiel blijft, op meerjarenbasis wordt gepland en organen voor gelijke behandeling in staat stelt kosten te dekken die soms moeilijk te voorzien zijn, zoals een toename van het aantal klachten, proceskosten en het gebruik van geautomatiseerde systemen. Het is van cruciaal belang aandacht te besteden aan de kansen en risico's die gepaard gaan met het gebruik van geautomatiseerde systemen, waaronder kunstmatige intelligentie. Organen voor gelijke behandeling moeten met name over gekwalificeerd personeel en passende technische middelen beschikken, zodat zij enerzijds geautomatiseerde systemen kunnen gebruiken voor hun werkzaamheden en anderzijds kunnen beoordelen of die systemen aan de non-discrimatievoorschriften voldoen. Wanneer het orgaan voor gelijke behandeling deel uitmaakt van een orgaan met meerdere mandaten, moeten de middelen die nodig zijn om zijn mandaat inzake gelijke behandeling uit te voeren worden gewaarborgd.
- (19)
- (20) Organen voor gelijke behandeling spelen, samen met andere actoren, een belangrijke rol bij het voorkomen van discriminatie en het bevorderen van gelijkheid. Om de structurele aspecten van discriminatie aan te pakken en bij te dragen tot sociale verandering, moeten organen voor gelijke behandeling de bevoegdheid krijgen om activiteiten uit te voeren ter voorkoming van discriminatie op grond van en op de gebieden die onder de Richtlijnen 2006/54/EG en 2010/41/EU vallen en ter bevordering van gelijke behandeling. Die activiteiten kunnen bestaan uit het delen van goede praktijken, positieve acties en het bevorderen van de integratie van gelijke behandeling bij publieke en private entiteiten, en het aanbieden van relevante opleiding, informatie, advies, begeleiding en ondersteuning aan die entiteiten. Het is ook essentieel dat organen voor gelijke behandeling communiceren met relevante belanghebbenden en deelnemen aan het publieke debat.

- (21) Naast preventie is ook het verlenen van bijstand aan vermeende slachtoffers van discriminatie een centrale taak van organen voor gelijke behandeling. Bijstand moet altijd ten minste gepaard gaan met het verstrekken van essentiële informatie aan klagers, onder meer over de vraag of de klacht zal worden afgesloten dan wel of er redenen zijn om de klacht verder te behandelen, tenzij het om een anonieme klacht gaat. De lidstaten zijn verantwoordelijk voor het vaststellen van de modaliteiten waaronder het orgaan voor gelijke behandeling klagers moet informeren, zoals het tijdschema van de procedure of procedurele waarborgen tegen repetitieve of oneigenlijke klachten.
- (22) Om ervoor te zorgen dat alle vermeende slachtoffers een klacht kunnen indienen, moet het mogelijk zijn om op verschillende manieren een klacht in te dienen. Op grond van Aanbeveling 2018/951 van de Commissie, moeten klachten kunnen worden ingediend in een taal die de klager verkiest en die gebruikelijk is in de lidstaat waar het orgaan voor gelijke behandeling is gevestigd. Om een van de oorzaken van onderrapportage aan te pakken, namelijk angst voor represailles, moeten de organen voor gelijke behandeling de vermeende slachtoffers informeren over de toepasselijke vertrouwelijkheidsregels.
- (23) Om een snelle en betaalbare buitengerechtelijke beslechting van geschillen mogelijk te maken, moeten de lidstaten de partijen de mogelijkheid bieden om een beroep te doen op door het orgaan voor gelijke behandeling of een andere bestaande bevoegde entiteit aangeboden alternatieve geschillenbeslechting. Indien die procedure zonder resultaat eindigt, of indien een van de partijen de uitkomst verwerpt, mag de partijen niet worden belet een gerechtelijke procedure in te leiden. De lidstaten moeten de modaliteiten van de procedure voor alternatieve geschillenbeslechting vaststellen overeenkomstig het nationale recht en de nationale praktijk.
- (24) Wanneer de organen voor gelijke behandeling vermoeden dat het in de Richtlijnen 2006/54/EG en 2010/41/EU neergelegde beginsel van gelijke behandeling mogelijk wordt geschonden, moeten zij, met name naar aanleiding van een klacht of op eigen initiatief, onderzoeken kunnen verrichten.

- (25) Bewijs is van cruciaal belang om te bepalen of er sprake is van discriminatie, maar daar beschikt het vermeende slachtoffer vaak niet over. Organen voor gelijke behandeling moeten daarom toegang hebben tot de informatie die nodig is om te bepalen of er sprake is van discriminatie en kunnen samenwerken met andere bevoegde instanties, waaronder desgevallend de betrokken overheidsdiensten, zoals arbeids- of onderwijsinspecties, en met de sociale partners. De lidstaten moeten een passend kader vaststellen voor de uitoefening van deze bevoegdheid, in overeenstemming met de nationale regels en procedures. De lidstaten kunnen overeenkomstig het nationale recht en de nationale praktijk onderzoeken aan een andere bevoegde instantie toevertrouwen. Om dubbel werk te voorkomen, moet deze bevoegde instantie het orgaan voor gelijke behandeling, indien het daarom verzoekt, informatie verstrekken over de resultaten van het onderzoek wanneer het proces is afgerond.
- (26) Op basis van het verzamelde bewijsmateriaal moeten organen voor gelijke behandeling de klager in kennis stellen van hun beoordeling van de klacht. De lidstaten moeten de juridische aard van die beoordeling bepalen, die een niet-bindend advies of een bindend besluit kan inhouden. Beide moeten de motivering van de beoordeling vermelden en, indien nodig, maatregelen omvatten om vastgestelde schendingen van het beginsel van gelijke behandeling te verhelpen en nieuwe schendingen te voorkomen, rekening houdend met de uiteenlopende aard van de adviezen en besluiten. Om de doeltreffendheid van de werkzaamheden van de organen voor gelijke behandeling te waarborgen, moeten de lidstaten passende mechanismen instellen voor de follow-up van adviezen en de handhaving van besluiten.
- (27) Om hun werkzaamheden en het recht inzake gelijkheid onder de aandacht te brengen, moeten organen voor gelijke behandeling minstens een samenvatting kunnen publiceren van die adviezen en besluiten die zij bijzonder relevant achten.

- (28) Organen voor gelijke behandeling moeten het recht hebben om op te treden in gerechtelijke procedures, teneinde bij te dragen tot het waarborgen van de eerbiediging van het beginsel van gelijke behandeling dat is neergelegd in de Richtlijnen 2006/54/EG en 2010/41/EU. Dergelijke gerechtelijke procedures kunnen plaatsvinden bij rechtbanken of gelijkwaardige instanties die zich bezighouden met kwesties van gelijke behandeling en discriminatie, overeenkomstig het nationale recht en de nationale praktijk. Nationaal recht en nationale praktijken inzake de ontvankelijkheid van vorderingen, en met name voorwaarden inzake rechtmatig belang, mogen niet zodanig worden toegepast dat afbreuk kan worden gedaan aan de doeltreffendheid van het recht van de organen voor gelijke behandeling om op te treden. De bevoegdheden om onderzoeken te verrichten en beslissingen te nemen en het recht om op te treden in gerechtelijke procedures die door deze richtlijn aan organen voor gelijke behandeling worden verleend, zullen de praktische uitvoering van de huidige bepalingen van Richtlijn 2006/54/EG inzake de bewijslast en de Richtlijnen 2006/54/EG en 2010/41/EU inzake de verdediging van rechten vergemakkelijken. Onder de in deze richtlijn vastgestelde voorwaarden kunnen organen voor gelijke behandeling feiten vaststellen die directe of indirecte discriminatie kunnen doen vermoeden; op die manier wordt voldaan aan de voorwaarden artikel 19 van Richtlijn 2006/54/EG. De door organen voor gelijke behandeling verstrekte steun zal daarom de toegang tot de rechter voor slachtoffers vergemakkelijken. Organen voor gelijke behandeling mogen ook de zaken selecteren waarvoor zij een gerechtelijke procedure aanhangig willen maken en dragen op die manier bij aan de juiste interpretatie en toepassing van de wetgeving inzake gelijke behandeling.
- (28a) Wanneer organen voor gelijke behandeling bevoegd zijn om bindende besluiten te nemen, moeten zij de bevoegdheid krijgen om als partij op te treden in procedures die gaan over de handhaving of rechterlijke toetsing van die besluiten. Organen voor gelijke behandeling moeten ook opmerkingen kunnen indienen bij de rechterlijke instanties, bijvoorbeeld door hun deskundig advies te verstrekken, overeenkomstig het nationale recht en de nationale praktijk.
- (28b) Het recht van organen voor gelijke behandeling om in gerechtelijke procedures op te treden, kan in verschillende nationale rechtskaders verschillende vormen aannemen. Daarom moeten de lidstaten, overeenkomstig het nationale recht en de nationale praktijk, een of meer van de volgende handelingen kiezen: optreden namens een of meer slachtoffers of ter ondersteuning van een of meer slachtoffers, of in eigen naam een gerechtelijke procedure aanhangig maken.

- (29) Organen voor gelijke behandeling mogen, indien van toepassing en mits slachtoffers daarmee instemmen, namens of ter ondersteuning van slachtoffers optreden, waardoor deze toegang kunnen krijgen tot de rechter in gevallen waarin procedurele en financiële belemmeringen of angst voor victimisatie hen vaak afschrikken. Wanneer zij namens een of meer slachtoffers optreden, vertegenwoordigen de organen voor gelijke behandeling de slachtoffers voor de rechter. Wanneer zij optreden ter ondersteuning van een of meer slachtoffers, nemen organen voor gelijke behandeling deel aan door de slachtoffers aanhangig gemaakte gerechtelijke procedures, ter ondersteuning van de vordering.
- (30) Sommige gevallen van discriminatie zijn moeilijk te bestrijden omdat er geen klager is die de zaak zelf voor de rechter brengt. In zijn arrest in zaak C-54/07 (Feryn)²³, die door een orgaan voor gelijke behandeling in eigen naam aanhangig was gemaakt, heeft het Hof van Justitie bevestigd dat discriminatie ook zonder een geïdentificeerd slachtoffer kan worden vastgesteld. Om discriminatie in het algemeen belang te bestrijden, kunnen de lidstaten daarom ook bepalen dat organen voor gelijke behandeling in eigen naam moeten kunnen optreden in bepaalde gevallen van discriminatie, bijvoorbeeld vanwege de frequentie of de ernst ervan, of omdat er behoefte is aan juridische verduidelijking, waarbij elk van deze redenen kan impliceren dat de discriminatie structureel of systematisch van aard is. De lidstaten kunnen, overeenkomstig het nationale recht en de nationale praktijk, bepalen dat voor dergelijke gevallen van discriminatie een geïdentificeerde persoon of entiteit als verweerder vereist is.
- (31)
- (32)
- (33) Om de eerbiediging van de rechten van het individu te waarborgen, moeten de lidstaten de bevoegdheden van organen voor gelijke behandeling flankeren met passende procedurele waarborgen, zodat essentiële beginselen zoals het recht op verdediging en het recht op rechterlijke toetsing van bindende besluiten naar behoren worden beschermd. Zo kunnen de lidstaten vertrouwelijkheid garanderen aan getuigen en klokkenluiders als een belangrijke manier om het melden van gevallen van discriminatie aan te moedigen.

²³ Arrest van 10 juli 2008 in zaak-Feryn (C-54/07, ECLI:EU:C:2008:397).

- (34) De bepalingen inzake het recht van organen voor gelijke behandeling om in gerechtelijke procedures op te treden, doen geen afbreuk aan de rechten van slachtoffers, noch van verenigingen, organisaties of andere rechtspersonen die de rechten van slachtoffers handhaven en die er overeenkomstig de in het nationale recht vastgelegde criteria een rechtmatig belang bij hebben om te waarborgen dat de Richtlijnen 2006/54/EG en 2010/41/EU worden nageleefd, zoals bepaald in die richtlijnen, ook indien zij gerechtelijke en/of administratieve procedures hebben ingeleid.
- (35) De doeltreffendheid van de werkzaamheden van organen voor gelijke behandeling hangt ook af van de volledige toegang tot hun diensten voor groepen die het risico lopen gediscrimineerd te worden. Uit een enquête van het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten²⁴ blijkt dat 71 % van de leden van etnische of immigrantenminderheden niet op de hoogte was van het bestaan van enige organisatie die steun of advies verleent aan slachtoffers van discriminatie. Een belangrijke stap om deze toegang te ondersteunen is dat de lidstaten ervoor zorgen dat mensen hun rechten kennen en op de hoogte zijn van het bestaan van en van de diensten die worden aangeboden door organen voor gelijke behandeling. Dit is met name van belang voor kansarme groepen en groepen wier toegang tot die informatie kan worden belemmerd, bijvoorbeeld door hun precare economische status, leeftijd, handicap, mate van geletterdheid, nationaliteit, verblijfsstatus of gebrek aan toegang tot online-instrumenten.
- (36) Iedereen moet op voet van gelijkheid toegang hebben tot de diensten en publicaties van organen voor gelijke behandeling. Daartoe moeten mogelijke belemmeringen voor de toegang tot de diensten van organen voor gelijke behandeling worden geïdentificeerd en aangepakt. De diensten moeten gratis zijn voor klagers. De lidstaten moeten er, zonder afbreuk te doen aan de autonomie van de regionale en lokale autoriteiten, ook voor zorgen dat de diensten van organen voor gelijke behandeling beschikbaar zijn voor alle potentiële slachtoffers op hun hele grondgebied, bijvoorbeeld door de oprichting van lokale kantoren, met inbegrip van mobiele kantoren, door het gebruik van communicatiemiddelen, door de organisatie van lokale campagnes, door samenwerking met lokale afgevaardigden of maatschappelijke organisaties of via gecontracteerde dienstverleners.

²⁴ EU-MIDIS II-enquête van het FRA.

- (37) Om de toegang van personen met een handicap tot alle diensten en activiteiten van organen voor gelijke behandeling te waarborgen, is het noodzakelijk te zorgen voor toegankelijkheid overeenkomstig de in Richtlijn (EU) 2019/882²⁵ neergelegde vereisten, en te zorgen voor redelijke aanpassingen overeenkomstig het op 13 december 2006 aangenomen Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap (VN-VRPH). Derhalve moeten organen voor gelijke behandeling zorgen voor fysieke en digitale²⁶ toegankelijkheid door de belemmeringen te voorkomen en weg te nemen waarmee personen met een handicap kunnen worden geconfronteerd bij de toegang tot hun diensten en informatie, en moeten zij voorzien in redelijke aanpassingen, waarbij indien nodig in een specifiek geval de nodige en passende wijzigingen en aanpassingen worden aangebracht.
- (38) Organen voor gelijke behandeling in staat stellen regelmatig en op lange termijn op verschillende niveaus hun activiteiten te coördineren en samen te werken, is van cruciaal belang voor wederzijds leren, samenhang en consistentie, en kan het bereik en de impact van hun werkzaamheden verbreden. Organen voor gelijke behandeling moeten, in het kader van hun respectieve bevoegdheden, samenwerken met andere organen voor gelijke behandeling in dezelfde lidstaat en met publieke en private entiteiten op lokaal, regionaal, nationaal, Unie- en internationaal niveau, zoals netwerken van organen voor gelijke behandeling op EU-niveau, maatschappelijke organisaties, gegevensbeschermingsautoriteiten, sociale partners, arbeids- en onderwijsinspecties, rechtshandavingsinstanties, instanties die op nationaal niveau verantwoordelijk zijn voor de verdediging van de mensenrechten, nationale bureaus voor de statistiek, autoriteiten die middelen van de Unie beheren, nationale Roma-contactpunten, consumentenorganen en nationale onafhankelijke mechanismen voor de bevordering, bescherming en monitoring van het VN-VRPH.

²⁵ Richtlijn (EU) 2019/882 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 betreffende de toegankelijkheidsvoorschriften voor producten en diensten (PB L 151 van 7.6.2019, blz. 70).

²⁶ Zie Richtlijn (EU) 2016/2102 van het Europees Parlement en de Raad van 26 oktober 2016 inzake de toegankelijkheid van de websites en mobiele applicaties van overheidsinstanties (PB L 327 van 2.12.2016, blz. 1) en het bijbehorende uitvoeringsbesluit.

- (39) Organen voor gelijke behandeling kunnen hun rol als deskundigen op het gebied van gelijke behandeling niet vervullen als zij tijdens het beleidsvormingsproces niet tijdig genoeg worden geraadpleegd over aangelegenheden die verband houden met de rechten en plichten die voortvloeien uit de Richtlijnen 2006/54/EG en 2010/41/EU. Daarom moeten de lidstaten procedures vaststellen om ervoor te zorgen dat raadpleging tijdig plaatsvindt en moeten zij organen voor gelijke behandeling ook in staat stellen om, indien zij dat nodig achten, aanbevelingen te doen en deze tijdig bekend te maken, zodat zij in aanmerking kunnen worden genomen.
- (40) Gegevens over gelijkheid zijn essentieel om bewustwording te creëren, mensen te sensibiliseren, discriminatie te kwantificeren, trends zichtbaar te maken, het bestaan van discriminatie te staven, de uitvoering van gelijkheidswetgeving te evalueren, de noodzaak van positieve actie aan te tonen en bij te dragen tot de feitelijke onderbouwing van de beleidsvorming²⁷. Organen voor gelijke behandeling kunnen bijdragen tot de ontwikkeling van gegevens over gelijkheid voor die doeleinden, bijvoorbeeld door rondetafelgesprekken te organiseren met alle relevante entiteiten. Zij moeten ook gegevens over hun eigen activiteiten verzamelen en analyseren of enquêtes uitvoeren en moeten, overeenkomstig het nationale recht, toegang hebben tot en gebruik kunnen maken van statistieken met betrekking tot de rechten en plichten die voortvloeien uit de Richtlijnen 2006/54/EG en 2010/41/EU. De persoonsgegevens die het orgaan voor gelijke behandeling verzamelt, moeten worden geanonimiseerd of, indien dat niet mogelijk is, gepseudonimiseerd.
- (40a) Organen voor gelijke behandeling moeten een werkprogramma goedkeuren waarin hun prioriteiten en toekomstige activiteiten uiteen worden gezet; dit moet hen in staat stellen de samenhang van hun verschillende werkterreinen in de loop van de tijd te waarborgen en systemische kwesties van discriminatie die onder hun mandaat vallen, aan te pakken als onderdeel van een langetermijnactieplan.
- (41) Naast de publicatie van een jaarlijks activiteitenverslag moeten organen voor gelijke behandeling regelmatig een verslag publiceren met daarin een algemene beoordeling van de situatie in de lidstaten met betrekking tot de discriminatie die onder hun mandaat valt, evenals andere verslagen betreffende discriminatie.

²⁷ Verslag van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad over de toepassing van Richtlijn 2000/43/EG van de Raad houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht ras of etnische afstamming ("richtlijn rassengelijkheid") en Richtlijn 2000/78/EG van de Raad tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep ("richtlijn gelijke behandeling in arbeid en beroep") (SWD(2021) 63 final).

(42)

(43) Om eenvormige voorwaarden te waarborgen voor de uitvoering van de verslagleggingsverplichtingen van de lidstaten uit hoofde van artikel 16, lid 2, met betrekking tot de werking van uit hoofde van deze richtlijn aangewezen organen voor gelijke behandeling, moeten aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend om een lijst van relevante indicatoren op te stellen op basis waarvan gegevens moeten worden verzameld. Deze indicatoren mogen niet bedoeld zijn om een rangschikking aan te brengen of om specifieke aanbevelingen aan individuele lidstaten te doen.

(43a) Die bevoegdheden moeten worden uitgeoefend in overeenstemming met Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad²⁸.

(44) Deze richtlijn stelt minimumvoorschriften vast en laat de lidstaten daarmee de keuze gunstigere bepalingen aan te nemen of te handhaven. De uitvoering van deze richtlijn mag niet als rechtvaardiging dienen voor enigerlei verlaging van het in de lidstaten reeds bestaande beschermingsniveau.

(44a) De verwerking van persoonsgegevens door organen voor gelijke behandeling in het kader van deze richtlijn dient te geschieden met volledige inachtneming van Verordening (EU) 2016/679. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat de taken van organen voor gelijke behandeling duidelijk bij wet zijn vastgelegd, overeenkomstig artikel 6, lid 1, punt e), van Verordening (EU) 2016/679, gelezen in samenhang met artikel 6, leden 2 en 3, van die verordening. Organen voor gelijke behandeling mogen persoonsgegevens alleen verwerken voor zover dat nodig is voor het vervullen van hun taken uit hoofde van deze richtlijn, die gericht is op de handhaving van de grondrechten en verplichtingen die voortvloeien uit de Richtlijnen 2006/54/EG en 2010/41/EU. Personen van wie persoonsgegevens worden verwerkt, moeten worden geïnformeerd over hun rechten als betrokkenen, met inbegrip van de rechtsmiddelen waarover zij op nationaal niveau beschikken.

²⁸ Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren (PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13).

- (44b) Wanneer voor de vervulling van de taken van organen voor gelijke behandeling de in de in artikel 9, lid 1, van Verordening (EU) 2016/679 bedoelde bijzondere categorieën persoonsgegevens moeten worden verwerkt, moeten de lidstaten er ook voor zorgen dat het nationale recht de wezenlijke inhoud van het recht op bescherming van persoonsgegevens eerbiedigt en passende en specifieke maatregelen treft ter bescherming van de grondrechten en de belangen van de betrokkene, overeenkomstig artikel 9, lid 2, punt g), van Verordening (EU) 2016/679. Dergelijke waarborgen moeten bijvoorbeeld interne beleidslijnen en maatregelen omvatten om ervoor te zorgen dat gegevensverzameling tot een minimum wordt beperkt, onder meer door, waar mogelijk, persoonsgegevens te anonimiseren; pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens toe te passen; ongeoorloofde toegang tot en doorgifte van persoonsgegevens te voorkomen; en ervoor te zorgen dat persoonsgegevens niet langer worden verwerkt dan nodig is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
- (45) Deze richtlijn bouwt voort op de voorschriften van de Richtlijnen 2006/54/EG en 2010/41/EU door strengere normen voor de werking van organen voor gelijke behandeling in te voeren. Eerdere bepalingen over organen voor gelijke behandeling in artikel 20 van Richtlijn 2006/54/EG en artikel 11 van Richtlijn 2010/41/EU moeten daarom worden geschrapt.
- (46) Deze richtlijn heeft tot doel ervoor te zorgen dat organen voor gelijke behandeling volgens minimumnormen functioneren, teneinde hun doeltreffendheid te verbeteren en hun onafhankelijkheid te waarborgen, en zo de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling te versterken. Aangezien de doelstelling van deze richtlijn niet voldoende door de lidstaten kan worden verwezenlijkt en derhalve op het niveau van de Unie moet worden gerealiseerd, kan de Unie maatregelen nemen overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag betreffende de Europese Unie neergelegde subsidiariteitsbeginsel. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel gaat deze richtlijn, die beperkt blijft tot het vaststellen van minimumnormen, niet verder dan nodig is om die doelstelling te verwezenlijken.
- (47)
- (48)
- (49) Overeenkomstig artikel 42, lid 1, van Verordening (EU) 2018/1725 is de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming geraadpleegd, en op 2 februari 2023 heeft hij een advies uitgebracht.

Artikel 1

Doel, onderwerp en toepassingsgebied

1. In deze richtlijn worden minimumvoorschriften vastgelegd voor de werking van organen voor gelijke behandeling om hun doeltreffendheid te verbeteren en hun onafhankelijkheid te waarborgen, teneinde de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling zoals dat voortvloeit uit de Richtlijnen 2006/54/EG en 2010/41/EU te versterken.
2. De verplichtingen van de lidstaten en de taken van organen voor gelijke behandeling uit hoofde van deze richtlijn hebben betrekking op de rechten en verplichtingen die voortvloeien uit de Richtlijnen 2006/54/EG en 2010/41/EU.
- 2a. Deze richtlijn doet geen afbreuk aan specifiekere bepalingen in Richtlijn (EU) 2023/970.

Artikel 2

Aanwijzing van organen voor gelijke behandeling

1. De lidstaten wijzen een of meer organen (hierna "organen voor gelijke behandeling" genoemd) aan om de in deze richtlijn vastgelegde bevoegdheden uit te oefenen.
2. Deze richtlijn doet geen afbreuk aan de bevoegdheden van arbeidsinspecties of andere handhavingsinstanties, noch van de sociale partners.

Artikel 3

Onafhankelijkheid

1. De lidstaten nemen maatregelen om ervoor te zorgen dat de organen voor gelijke behandeling bij de uitvoering van hun taken en de uitoefening van hun bevoegdheden onafhankelijk en vrij van invloed van buitenaf zijn, met name wat betreft hun interne structuur, verantwoordingsplicht, personeel, organisatorische aangelegenheden en beheer van financiële middelen.

2. De lidstaten voorzien in transparante procedures voor de selectie, de benoeming, de beëindiging van het dienstverband en mogelijke belangenconflicten van het personeel van organen voor gelijke behandeling dat een besluitvormende of leidinggevende functie bekleedt en, indien van toepassing, van leden van de raad van bestuur, teneinde hun bekwaamheid en onafhankelijkheid te waarborgen.
3. De lidstaten zorgen ervoor dat organen voor gelijke behandeling een interne structuur instellen die de onafhankelijke en, in voorkomend geval, onpartijdige uitoefening van hun bevoegdheden waarborgt.
4. De lidstaten zorgen ervoor dat de interne structuur van organen met meerdere mandaten de doeltreffende uitoefening van het mandaat inzake gelijke behandeling waarborgt.

Artikel 4

Middelen

1. De lidstaten zorgen er in overeenstemming met hun nationale begrotingsprocedures voor dat elk orgaan voor gelijke behandeling over de nodige personele, technische en financiële middelen beschikt om doeltreffend zijn taken uit te voeren en zijn bevoegdheden uit te oefenen, ten aanzien van de gronden en gebieden die onder de Richtlijnen 2006/54/EG en 2010/41/EU vallen, ook indien organen voor gelijke behandeling onderdeel uitmaken van een orgaan met meerdere mandaten.
- 2.

Artikel 5

Preventie, bevordering en bewustmaking

1. De lidstaten stellen passende maatregelen, zoals strategieën, vast om de bevolking op hun gehele grondgebied bewuster te maken van de rechten uit hoofde van de Richtlijnen 2006/54/EG en 2010/41/EU en van het bestaan van organen voor gelijke behandeling en hun diensten, met bijzondere aandacht voor personen en groepen die het risico lopen gediscrimineerd te worden.

2. De lidstaten zorgen ervoor dat de organen voor gelijke behandeling bevoegd zijn om activiteiten uit te voeren ter voorkoming van discriminatie en ter bevordering van gelijke behandeling.
3. De lidstaten en organen voor gelijke behandeling dienen voor elke doelgroep passende communicatiemiddelen en -vormen in aanmerking te nemen. Zij richten zich vooral op groepen wier toegang tot informatie kan worden belemmerd, bijvoorbeeld door hun economische status, leeftijd, handicap, mate van geletterdheid, nationaliteit, verblijfsstatus of gebrek aan toegang tot online-instrumenten.

Artikel 6

Bijstand aan slachtoffers

1. De lidstaten zorgen ervoor dat de organen voor gelijke behandeling vermeende slachtoffers bijstand kunnen verlenen zoals uiteengezet in de leden 2, 3 en 4.
2. De organen voor gelijke behandeling kunnen klachten over discriminatie ontvangen.
3. De organen voor gelijke behandeling verlenen bijstand aan vermeende slachtoffers, in eerste instantie door hen te informeren over het rechtskader, met inbegrip van op hun specifieke situatie gericht advies, over de door het orgaan voor gelijke behandeling aangeboden diensten en daarmee verband houdende procedurele aspecten, alsook over de beschikbare rechtsmiddelen, met inbegrip van de mogelijkheid om een zaak voor de rechter te brengen.

De organen voor gelijke behandeling informeren vermeende slachtoffers ook over de toepasselijke vertrouwelijkheidsregels, over de bescherming van persoonsgegevens en over de mogelijkheden om psychologische of andere vormen van relevante ondersteuning te krijgen van andere organen of organisaties.

4. De organen voor gelijke behandeling stellen de klagers binnen een redelijke termijn in kennis van het feit of de klacht zal worden afgesloten dan wel of er redenen zijn om deze verder te behandelen.

Artikel 7

Alternatieve geschillenbeslechting

De organen voor gelijke behandeling kunnen de partijen de mogelijkheid bieden hun geschil via een alternatief beslechtsmechanisme op te lossen. Die procedure kan worden geleid door het orgaan voor gelijke behandeling zelf of door een andere bevoegde entiteit overeenkomstig het nationale recht en de nationale praktijk, in welk geval het orgaan voor gelijke behandeling opmerkingen kan indienen bij die entiteit. Indien een dergelijke procedure zonder besluit wordt beëindigd, doet dit geen afbreuk aan het recht om in rechte op te treden.

Artikel 8

Onderzoeken

1. De lidstaten zorgen ervoor dat organen voor gelijke behandeling de bevoegdheid hebben om te onderzoeken of er sprake is van een schending van het beginsel van gelijke behandeling dat is neergelegd in de Richtlijnen 2006/54/EG en 2010/41/EU.
2. De lidstaten voorzien in een onderzoekskader dat de organen voor gelijke behandeling in staat stelt feitenonderzoek te verrichten. Dat kader biedt de organen voor gelijke behandeling met name effectieve rechten op toegang tot informatie en documenten die nodig zijn om vast te stellen of er sprake is van discriminatie. Het voorziet ook in passende mechanismen voor de organen voor gelijke behandeling om daartoe samen te werken met relevante overheidsinstanties.
- 3.
4. De lidstaten kunnen overeenkomstig het nationale recht en de nationale praktijk ook een andere bevoegde instantie de in de leden 1 en 2 bedoelde bevoegdheden toevertrouwen. Wanneer een dergelijke bevoegde instantie haar onderzoek heeft afgerond, verstrekt zij het orgaan voor gelijke behandeling, op zijn verzoek, informatie over de resultaten daarvan.

Artikel 8a

Adviezen en besluiten

1. De lidstaten zorgen ervoor dat de organen voor gelijke behandeling gemachtigd zijn hun beoordeling van de zaak met bewijsstukken te staven, met inbegrip van de vaststelling van de feiten en een gemotiveerde conclusie over het bestaan van discriminatie. De lidstaten bepalen of dit moet gebeuren door middel van niet-bindende adviezen of bindende besluiten.
2. In voorkomend geval omvatten niet-bindende adviezen en bindende besluiten specifieke maatregelen om vastgestelde schendingen van het beginsel van gelijke behandeling te verhelpen en nieuwe schendingen te voorkomen. De lidstaten stellen passende mechanismen vast voor de follow-up van niet-bindende adviezen, zoals feedbackverplichtingen, en voor de handhaving van bindende besluiten.
3. De organen voor gelijke behandeling publiceren ten minste de samenvattingen van hun adviezen en besluiten die zij bijzonder relevant achten.

Artikel 9

Procesvoering

1. De lidstaten zorgen ervoor dat de organen voor gelijke behandeling het recht hebben om overeenkomstig de leden 2 tot en met 5 op te treden in gerechtelijke procedures in burgerlijke of bestuursrechtelijke zaken die verband houden met de uitvoering van het beginsel van gelijke behandeling vervat in de Richtlijnen 2006/54/EG en 2010/41/EU, overeenkomstig het nationale recht en de nationale praktijk inzake de ontvankelijkheid van vorderingen, evenals de regels inzake het vereisen van de goedkeuring van het vermeende slachtoffer.
2. Het recht van het orgaan voor gelijke behandeling om in gerechtelijke procedures op te treden, omvat het recht om overeenkomstig het nationale recht en de nationale praktijk bij de rechterlijke instantie opmerkingen in te dienen.
 - (a)
 - (b)
 - (c)

- 2a. Het recht van het orgaan voor gelijke behandeling om in gerechtelijke procedures op te treden omvat ook ten minste een van de volgende:
- (a) het recht om namens een of meer slachtoffers een procedure aanhangig te maken;
 - (b) het recht om deel te nemen aan de procedure ter ondersteuning van een of meer slachtoffers; of,
 - (c) het recht om in eigen naam een gerechtelijke procedure aanhangig te maken, om het algemeen belang te verdedigen.
- 2b. Het recht van het orgaan voor gelijke behandeling om in gerechtelijke procedures op te treden omvat het recht om als partij op te treden in een procedure die gaat over de handhaving of rechterlijke toetsing van bindende besluiten, wanneer organen voor gelijke behandeling bevoegd zijn om dergelijke besluiten uit hoofde van artikel 8a te nemen.
- 3.
- 4.
5. De lidstaten kunnen bepalen dat er geen onderzoeken uit hoofde van artikel 8, lid 2, en artikel 8a worden ingesteld of voortgezet zolang een gerechtelijke procedure over dezelfde zaak aanhangig is.

Artikel 10

Procedurele waarborgen

De lidstaten zorgen ervoor dat in de in de artikelen 6 tot en met 9 bedoelde procedures de rechten van verdediging van de betrokken natuurlijke en rechtspersonen worden beschermd. De in artikel 8a bedoelde bindende besluiten kunnen door de rechter worden getoetst overeenkomstig het nationale recht.

Artikel 11

Gelijke toegang

1. De lidstaten waarborgen dat iedereen op voet van gelijkheid toegang heeft tot de diensten en publicaties van organen voor gelijke behandeling.
 - 1a. De organen voor gelijke behandeling waarborgen dat er geen belemmeringen zijn voor het indienen van klachten, bijvoorbeeld door klachten mondeling, schriftelijk en online te kunnen ontvangen.
2. De lidstaten zorgen ervoor dat de organen voor gelijke behandeling, op hun gehele grondgebied – ook in landelijke en afgelegen gebieden – hun diensten kosteloos aan klagers verlenen.

Artikel 11a

Toegankelijkheid en redelijke aanpassingen ten behoeve van personen met een handicap

De lidstaten zorgen voor toegankelijkheid en voorzien in redelijke aanpassingen voor personen met een handicap teneinde hun gelijke toegang tot alle diensten en activiteiten van organen voor gelijke behandeling te waarborgen, met inbegrip van bijstand aan slachtoffers, klachtenbehandeling, alternatieve geschillenbeslechting, informatie en publicaties, en preventie-, bevorderings- en bewustmakingsactiviteiten.

Artikel 12

Samenwerking

De lidstaten zorgen ervoor dat de organen voor gelijke behandeling over passende mechanismen beschikken om, in het kader van hun respectieve bevoegdheden, samen te werken met andere organen voor gelijke behandeling binnen dezelfde lidstaat en met relevante publieke en private entiteiten, waaronder arbeidsinspecties, de sociale partners en maatschappelijke organisaties, op nationaal, regionaal en lokaal niveau, alsook in andere lidstaten en op Unie- en internationaal niveau.

Artikel 13

Raadpleging

De lidstaten voeren procedures in om ervoor te zorgen dat de regering en relevante overheidsinstanties organen voor gelijke behandeling raadplegen over wetgeving, beleid, procedures en programma's met betrekking tot de rechten en plichten die voortvloeien uit de Richtlijnen 2006/54/EG en 2010/41/EU.

De lidstaten zorgen ervoor dat de organen voor gelijke behandeling het recht hebben om aanbevelingen te doen over deze aangelegenheden, deze te publiceren en follow-up te vragen met betrekking tot hun aanbevelingen.

Artikel 14

Gegevensverzameling en toegang tot gegevens over gelijkheid

1. De lidstaten zorgen ervoor dat de organen voor gelijke behandeling gegevens over hun activiteiten verzamelen met het oog op de opstelling van de in artikel 15, punten b) en c), bedoelde verslagen.
2. De verzamelde gegevens worden uitgesplitst naar gronden en gebieden die onder de Richtlijnen 2006/54/EG en 2010/41/EU vallen, en volgens de in artikel 16 genoemde indicatoren. De verzamelde persoonsgegevens worden geanonimiseerd of, indien dat niet mogelijk is, gepseudonimiseerd.
3. De lidstaten zorgen ervoor dat de organen voor gelijke behandeling, overeenkomstig het nationale recht, toegang hebben tot statistische gegevens met betrekking tot de rechten en plichten die voortvloeien uit de Richtlijnen 2006/54/EG en 2010/41/EU, indien zij dergelijke statistische gegevens noodzakelijk achten voor een algemene beoordeling van de situatie met betrekking tot discriminatie in de lidstaat en voor het opstellen van de in artikel 15, punt c), bedoelde verslagen.

4. De lidstaten staan de organen voor gelijke behandeling toe om aan publieke en private entiteiten, waaronder overheidsinstanties, de sociale partners, bedrijven en maatschappelijke organisaties, aanbevelingen te doen over het soort gegevens dat met betrekking tot de rechten en plichten die voortvloeien uit de Richtlijnen 2006/54/EG en 2010/41/EU moet worden verzameld. De lidstaten kunnen de organen voor gelijke behandeling ook toestaan een coördinerende rol te spelen bij het verzamelen van gegevens over gelijkheid.
5. De lidstaten zorgen ervoor dat de organen voor gelijke behandeling onafhankelijke enquêtes over discriminatie kunnen uitvoeren.

Artikel 15

Verslagen en strategische planning

De lidstaten zorgen ervoor dat de organen voor gelijke behandeling:

- (a) een werkprogramma goedkeuren waarin hun prioriteiten en toekomstige activiteiten uiteen worden gezet;
- (b) een jaarlijks activiteitenverslag opstellen en ter beschikking stellen van het publiek, met inbegrip van hun jaarlijkse begroting en hun verslaglegging over personeel en financiën;
- (c) ten minste om de vier jaar een of meer verslagen met aanbevelingen publiceren over de stand van zaken op het gebied van gelijke behandeling en discriminatie, met inbegrip van mogelijke structurele problemen, in hun lidstaat.

Toezicht en verslaglegging

1. Uiterlijk [24 maanden na de datum van inwerkingtreding van deze richtlijn] stelt de Commissie door middel van een uitvoeringshandeling een lijst op van gemeenschappelijke indicatoren voor de werking van de krachtens deze richtlijn aangewezen organen voor gelijke behandeling. Bij het opstellen van de indicatoren kan de Commissie advies inwinnen bij het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten, het Europees Instituut voor gendergelijkheid en bij netwerken van organen voor gelijke behandeling op EU-niveau. De indicatoren hebben betrekking op de middelen, de onafhankelijke werking en de doeltreffendheid van organen voor gelijke behandeling, alsook op ontwikkelingen in hun mandaat, bevoegdheden of structuur, waarbij de vergelijkbaarheid, objectiviteit en betrouwbaarheid van de op nationaal niveau verzamelde gegevens worden gewaarborgd. Deze indicatoren zijn niet bedoeld om een rangschikking aan te brengen of om specifieke aanbevelingen aan individuele lidstaten te doen.

De uitvoeringshandeling wordt vastgesteld volgens de in artikel 18a, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure.

2. Uiterlijk [zeven jaar na de datum van inwerkingtreding van deze richtlijn], en vervolgens om de vijf jaar, verstrekken de lidstaten de Commissie alle relevante informatie over de toepassing van deze richtlijn. Deze informatie omvat ten minste gegevens over de werking van organen voor gelijke behandeling, en houdt rekening met de verslagen die de organen voor gelijke behandeling uit hoofde van artikel 15, punten b) en c), hebben opgesteld.
3. De Commissie stelt een verslag op over de toepassing en de praktische effecten van deze richtlijn op basis van de in lid 2 bedoelde informatie en aanvullende relevante gegevens die op nationaal en Unieniveau, met name bij netwerken van organen voor gelijke behandeling op EU-niveau en andere belanghebbenden, door het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten en door het Europees Instituut voor gendergelijkheid zijn verzameld.

Artikel 17

Minimumvereisten

1. De lidstaten mogen bepalingen invoeren of handhaven die gunstiger zijn dan de minimumvereisten van deze richtlijn.
2. De uitvoering van deze richtlijn vormt onder geen beding een reden voor de verlaging van het in de lidstaten reeds bestaande niveau van bescherming tegen discriminatie op de door Richtlijnen 2006/54/EG en 2010/41/EU bestreken terreinen.

Artikel 18

Verwerking van persoonsgegevens

1. De lidstaten zorgen ervoor dat organen voor gelijke behandeling alleen persoonsgegevens mogen verzamelen en verwerken indien dit noodzakelijk is voor de vervulling van een taak uit hoofde van deze richtlijn.
2. De lidstaten zorgen ervoor dat wanneer organen voor gelijke behandeling de in artikel 9, lid 1, van Verordening (EU) 2016/679 bedoelde bijzondere categorieën persoonsgegevens verwerken, passende en specifieke maatregelen worden getroffen om de grondrechten en de belangen van de betrokkene te beschermen.

Artikel 18a

Comitéprocedure

1. De Commissie wordt bijgestaan door een comité. Dat comité is een comité in de zin van Verordening (EU) nr. 182/2011.
2. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, is artikel 5 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing.

Artikel 19

Geschrapte artikelen in Richtlijn 2006/54/EG en Richtlijn 2010/41/EU

Artikel 20 van Richtlijn 2006/54/EG en artikel 11 van Richtlijn 2010/41/EU worden geschrapt. Verwijzingen naar de in die artikelen bedoelde organen voor de bevordering van gelijke behandeling gelden als verwijzingen naar de in artikel 2 van deze richtlijn bedoelde organen voor gelijke behandeling.

Artikel 20

Omzetting

1. De lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk [36 maanden na de datum van inwerkingtreding van deze richtlijn] aan deze richtlijn te voldoen. Zij stellen de Commissie daarvan onmiddellijk in kennis.

Wanneer de lidstaten die bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen zelf of bij de officiële bekendmaking ervan naar deze richtlijn verwezen. De regels voor die verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

2. De lidstaten delen de Commissie de tekst van de belangrijkste bepalingen van intern recht mee die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.

Artikel 21

Inwerkingtreding

Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Artikel 19 is van toepassing met ingang van [de in artikel 20, lid 1, bedoelde datum].

Artikel 22

Adressaten

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te Brussel,

Voor het Europees Parlement

De voorzitter

Voor de Raad

De voorzitter
